

РЕШЕНИЕ

№ 39110

гр. София, 24.11.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 20 състав, в
публично заседание на 22.10.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ралица Рачкова

при участието на секретаря Йоана Владимирова, като разгледа дело номер **9562** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 118, ал. 1 от Кодекса за социално подпомагане (КСО).

Образувано е по жалба на С. И. К., ЕГН [ЕГН], подадена чрез адв. М. С., срещу Решение № 2153-21-245 от 19.08.2025 г. на Директора на ТД на НОИ С. - град, с което на основание чл. 117, ал. 3 КСО е оставена без уважение жалбата против разпореждане № [ЕГН]/55/ от 11.07.2025 г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване /ПО/. С разпореждането и решението е отказано отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на жалбоподателката.

В жалбата и писмените бележки е застъпено становище, че оспореното решение е необосновано, постановено в нарушение на процесуалния и материалния закон. Твърди се, че прилагането на чл. 18, ал. 4 НПОС не следва да бъде стеснително, както и да ограничава приложението на чл. 69 и чл. 69б КСО. Счита за неправилен извода, че няма право на пенсия за ОСВ по чл. 69б, ал. 1 от КСО. Излагат се доводи, че съгласно разпоредбата на чл. 222 от ЗОВСРБ независимо дали военнослужещият е работил зад бюро или е бил в калта на окопите, качеството му военнослужещ му дава трудови и осигурителни права за първа категория и в тази връзка счита, че не може вторична правна норма да ревизира законовата разпоредба. Моли съда да постанови решение, с което да отмени решението на директора на ТП на НОИ С.-град и да върне административната преписка на органа за ново разглеждане по същество, като даде задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона. Претендират се направените по делото разноски.

Ответникът – Директора на ТП на НОИ, чрез процесуален представител в съдебно заседание и в писмени бележки изразява становище, че жалбата е неоснователна и недоказана. Моли да се потвърди решението на директора на ТД на НОИ С.- град. Претендира присъждане на

юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на адвокатския хонорар. Административен съд София-град, Трето отделение, 20-ти състав, след като се запозна с представените по делото доказателства и взе предвид становищата на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

Със заявление с вх. № 2113-21-4178/01.07.2025 г. жалбоподателката е поискала отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, към което е приложила изискуемите съгласно чл. 2 от Наредба за пенсиите осигурителния стаж (НПОС) документи за преценка правото на пенсия. Длъжностното лице по ПО е установило, че по представените документи, на С. К. е зачетен осигурителен стаж както следва: по първа категория труд - 28 години 11 месеца 03 дни, положен като военнослужещ по Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България /ЗОВСРБ/ и по трета категория - 02 години 01 месеца 18 дни. При спазване правилата на чл. 104, ал. 4 от КСО за превръщане на осигурителния стаж на лицата по чл. 69 от КСО, общият осигурителен стаж, превърнат в трета категория труд е определен на 50 години, 04 месеца и 03 дни. Към датата на подаване на заявлението - 01.07.2025 г. е прието, че С. К. е навършила 51 години 00 месеца и 09 дни, като сборът от осигурителния ѝ стаж и възрастта е 101(101 години, 04 месеца и 12 дни). Тъй като заявителката е военнослужещ по ЗОВСРБ и попада в персоналният обхват на чл. 69, ал. 1 от КСО, а не в този по чл. 69б, ал. 1 от КСО, отнасящ се за лицата, полагали труд от първа категория, която съгласно чл. 104, ал. 1 от КСО се определя с акт на МС, а именно с Правилник за категоризиране на труда при пенсиониране /ПКТП-отм./, действал до 31.12.1999 г. и Наредбата за категоризиране на труда при пенсиониране /НКТП/, длъжностното лице по ПО е извършило преценка на правото на лична пенсия на ОСВ на лицето по чл. 69, ал. 1 от КСО и чл. 69б, ал. 1 от КСО във връзка с чл. 18, ал. 4 от НПОС. След като е констатирано, че С. К. не е навършила изискуемата възраст по чл. 69, ал. 1 от КСО /няма навършени 54 години и 04 месеца за календарната 2025 г./ и няма недостигащ стаж, като военнослужещ по ЗОВСРБ, длъжностното лице е приело, че не е налице хипотезата на чл. 18, ал. 4 от НПОС за отпускане на исканата от С. К. пенсия за ОСВ по чл. 69б, ал. 1 от КСО.

С разпореждане № [ЕГН]/55/ от 11.07.2025 г., на основание чл. 69, ал. 1 и чл. 69б, ал. 1 от КСО и чл. 18, ал. 4 от наредбата за пенсиите и осигурителния стаж е постановен отказ за отпускане на исканата пенсия.

Разпореждането е обжалвано от С. К. с жалба вх. № 1012-21-923 от 08.08.2025 г. пред Директор на ТП на НОИ С.-град. По образуваното производство Директор на ТП на НОИ С.-град се произнася с Решение № 2153-21-245 от 19.08.2025 г., с което на основание чл. 117, ал. 3 от КСО оставя без уважение жалбата на С. К. срещу разпореждане № [ЕГН]/55/ от 11.07.2025 г. на длъжностно лице по "ПО", като неоснователна. В решението органът е приел, че с оглед обстоятелството, че жалбоподателката е лице, попадащо в персоналният обхват на чл. 69, ал. 1 от КСО, а не на чл. 69б, ал. 1 от КСО, то преценката на правото ѝ на пенсия следва да се извърши по условията на тази разпоредба, а не по чл. 69б, ал. 1 от КСО. След като жалбоподателката има изискуемия стаж като военнослужещ по ЗОВСРБ, но няма навършена изискуемата възраст за 2025 г. - 54 г. и 4 мес., респективно разпоредбата на чл. 18, ал. 4 от НПОС е неприложима, тя не придобива право на пенсия за ОСВ. Прието е също така, че формалното наличие на основанията по чл. 69б, ал. 1 от КСО не е основание за отпускане на пенсия, предвид че водещ е характера на действително заеманата от С. К. длъжност и извършваната дейност, която не попада в обхвата на ПТКП (отм.) и НКТП.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима, като подадена в законоустановения срок, от активно легитимирано лице и срещу индивидуален административен акт, подлежащ на съдебно

обжалване.

На основание чл. 168, ал. 1 АПК съдът преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК, а именно: дали актът е издаден от компетентен административен орган и в установената форма, спазени ли са административно-производствените правила и материално - правните разпоредби по издаването му, съобразен ли е актът с целта на закона.

Съгласно чл. 117, ал. 1, т. 2, буква "а" от КСО, разпорежданията за отказ или за неправилно определяне или изменение и за прекратяване на пенсиите, добавките и компенсациите към тях се обжалват пред ръководителя на съответното териториално поделение на НОИ. По силата на чл. 117, ал. 3 от КСО, ръководителят на териториалното поделение се произнася по жалбите или исканията с мотивирано решение в едномесечен срок от получаването им. Предвид тази нормативна уредба и приложената Заповед № 1712 от 17.08.2015 г. на управителя на НОИ съдът намира, че оспореното решение е издадено от компетентен орган – директорът на ТП на НОИ – С.-град.

Потвърденото разпореждане също е издадено от компетентен орган – длъжностно лице по пенсионното осигуряване в НОИ, надлежно оправомощено със Заповед № 1015-21-247 от 04.12.2018 г. на директора на ТП на НОИ – С.-град и съгласно разпоредбата на чл. 98, ал. 1, т. 1 от КСО.

Спазени са законовите изисквания на чл. 59, ал. 2 от АПК за форма на акта, като същият съдържа фактически и правни основания, както и подробно изложени мотиви.

Оспореното решение отговаря на изискванията на чл. 117, ал. 3 от КСО, във връзка с чл. 59, ал. 2 от АПК – издадено е при спазване на законоустановената форма, съдържа фактически и правни основания, както и подробно изложени мотиви. Не се констатира съществени нарушения на административнопроизводствените правила.

По отношение съответствието на оспорения акт с материалния закон, съдът намира следното:

По делото няма спор по фактите: Към датата на подаване на заявлението - 01.07.2025 г. оспорващата е навършила възраст 51 години 00 месеца и 09 дни, а превърнат към трета категория по чл. 104, ал. 4 от КСО общият ѝ осигурителен стаж е 101 години, 04 месеца и 12 дни, в който е включен осигурителен стаж като военнослужещ – 28 години 11 месеца 03 дни.

Спорът между страните се свежда именно до правилното приложение на материалния закон и по-конкретно дали разпоредбата на чл. 222 от ЗОВСРБ дава на военнослужещите права по чл. 69б от КСО или това право е отречено от чл. 1 от Наредба за категоризиране на труда при пенсиониране /НКПТ/, където са изчерпателно изброени дейностите от първа категория, като военнослужещите не са посочени там.

Разпоредбата на чл. 69 от КСО урежда право на пенсия за определени лица въз основа на общ осигурителен стаж (27 години, от които 2/3 действителен) и възраст, като не обвързва правото с категорията на труда. Според ал. 1 на цитираното правило военнослужещите придобиват право на пенсия при навършване на възраст 52 години и 10 месеца и при 27 години общ осигурителен стаж, от които две трети действително изслужени като военнослужещи по ЗОВСРБ, като резервисти на активна служба и/или като резервисти на срочна служба в доброволния резерв по Закона за резерва на въоръжените сили на Република България. Ал. 2 от своя страна регламентира хипотеза за ранно пенсиониране на включените в разпоредбата категория лица, които имат осигурителен стаж като военнослужещи по ЗОВСРБ. В ал. 9 от същата разпоредба е посочено, че от 31 декември 2016 г. възрастта за лицата по ал. 1 – 7 се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година с по 2 месеца до достигане на 55-годишна възраст за лицата по ал. 1, 2, 3, 5, 5а и 6 и до 45-годишна възраст за лицата по ал. 4 и 7.

От цитираните разпоредби следва, че през 2025 г. военнослужещите придобиват право на пенсия при навършена възраст 54 години и 04 месеца и при наличие на 27 години общ осигурителен стаж, от които 2/3 действително изслужени като военнослужещи по ЗОВСРБ, както правилно е определил административният в оспорения акт.

За разлика от чл. 69, разпоредбата на чл. 69б, ал. 1 от КСО изисква като материална предпоставка лицето да е работило десет години при условията на първа категория труд. Според този текст право на пенсия придобиват лицата, които са работили десет години при условията на първа категория труд, при следните условия: т. 1 (изм. - ДВ. бр. 99 от 2017 г. в сила от 1.01.2018 г.) навършили са възраст до 31 декември 2015 г. 47 години и 8 месеца за жените и 52 години и 8 месеца за мъжете и имат сбор от осигурителен стаж и възраст 94 за жените и 100 за мъжете; т. 2: от 31 декември 2015 г. възрастта по т. 1 се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година е по 2 месеца за мъжете и с по 4 месеца за жените до достигане на 55-годишна възраст.

От анализа на цитираните разпоредби се налага изводът, че изискванията за придобиване право на пенсия при условията на чл. 69б КСО са различни, като законодателят задължително изисква реалното и действително полагане на осигурителния стаж при условията на първа категория труд. Действително, в разпоредбата на чл. 222 от ЗОВСРБ е посочено, че трудът на военнослужещите при пенсиониране се зачита за първа категория, като той се приравнява на такъв по силата на закона. Трудът от първа категория обаче, съгласно чл. 104, ал. 1 от КСО, се определя с акт на Министерския съвет, а именно с ПКТП (отм., но действал до 31.12.1999 г.) и НКТП (в сила от 01.01.2000 г.). В чл. 1 от НКТП е посочено изчерпателно на кои лица и при какви условия на труд стажът следва да се зачете от първа категория труд. Това са работници, инженерно-технически специалисти и ръководни служители до ръководител на участък включително, заети на работа под земята в подземните рудници, подземните геологопроучвателни и хидротехнически обекти, тунелното и подземното минно строителство; минни спасители до ръководител на минноспасителна служба (пункт) включително; водолази и работещи в кесони; пилот, щурман, радист, борден инженер (механик), парашутист, стюарди и борден съпроводител, работещи във въздухоплаването; работници, специалисти и ръководни служители в атомна електроцентрала; дефектоскописти, дозиметристи и работници по дезактивация в I контур в атомна електроцентрала; конкретно посочено работници в металургията; екипажи на кораби, специализирани за превоз на химически вещества, нефтопродукти и въглища; работещи в машинното отделение на плавателни съдове от морския флот (без тези в крайбрежния флот). Сред тях не попадат военнослужещи по ЗОВСРБ. В тази връзка неоснователно се явява твърдението на жалбоподателката, че в случая чл. 1 от НКТП ревизира разпоредбата на чл. 222 от ЗОВСРБ, тъй като именно в чл. 104, ал. 1 от КСО (който е с по-висок ранг от ЗОВСРБ) е определено, че Министерският съвет определя кой труд към коя категория се причислява съобразно характера и особените условия на труд.

Предвид изложеното жалбоподателката попада в обхвата на чл. 69, ал. 1 КСО, а не в този на чл. 69б, ал. 1 КСО, касаещ лицата, придобили осигурителния стаж при реалното и действително полагане на труд при условията на първа категория такъв. Формалното съответствие на изискванията на чл. 69б, ал. 1 КСО не е основание за отпускане на пенсия, с оглед на обстоятелството, че водещ е характерът на действително заеманата от С. К. длъжност и извършваната дейност, която не попада в обхвата на ПКТП (отм.) и НКТП.

С оглед изложеното правилна е преценката на ответника, че жалбоподателката не попада в обхвата на чл. 69б, ал. 1 от КСО, а преценката на правото ѝ на пенсия следва да се извърши при условията на чл. 69, ал. 2 КСО. В случая С. К. има изискуемия стаж по ЗОВСРБ, но няма навършена изискуемата възраст за 2025 г. - 54 години и 04 месеца, респ. разпоредбата на чл. 18,

ал. 4 от НПОС е неприложима. С нормата на чл. 18, ал. 4 НПОС се предоставя възможност на лицата, които имат стаж в специални ведомства или на посочени длъжности, който не е достатъчен, за да могат да се пенсионират по реда на чл. 69 КСО, да се пенсионират по реда на чл. 69б ал. 1 и 2 КСО, стига обаче да са достигнали изискуемата се от закона възраст. От анализа на цитираната вторична правна разпоредба следва, че лицата, изпълняващи длъжности или извършващи дейности по посочените в чл. 69 от КСО, могат да се възползват от разпоредбата на чл. 18, ал. 4 от НПОС и да им се отпусне пенсия по чл. 69б ал. 1 или 2 от КСО единствено когато не им достига изискуемият осигурителен стаж, т. е. трябва да са навършили изискуемата възраст по чл. 69 от КСО. В тази връзка правилно административният орган е приел, че изключението на чл. 18, ал. 4 от НПОС се отнася единствено до продължителността на осигурителния стаж, но по никакъв начин не засяга другия компонент за отпускане на пенсия – изискуемата възраст.

След като в случая С. К. не отговаря на условията за пенсиониране по чл. 69, ал. 1 КСО - не е навършила изискуемата се по чл. 69, ал. 1 КСО възраст, административният орган законосъобразно, в съответствие с материалния закон, е отказал отпускането на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст.

По тези съображения оспореното решение е законосъобразно, а жалбата - неоснователна, поради което същата следва да бъде отхвърлена. (В този смисъл е и последната практиката на ВАС – Решение № 7637/09.07.2025 г. по адм. дело № 2123/2025 г. на ВАС, Решение № 7629 от 9.07.2025 г. на ВАС по адм. дело № 589/2025 г. на ВАС; Решение № 6921/24.06.2025 г. по адм. дело № 3303/2025 г. на ВАС; Решение № 7144/25.06.2025 г. по адм. дело № 3130/2025 г.; Решение № 9814 от 15.10.2025 г. на ВАС по адм. дело № 2771/2025 г. на ВАС, Решение № 10606 от 29.10.2025 г. на ВАС по адм. дело № 3611/2025 г. на ВАС, Решение № 10747 от 3.11.2025 г. на ВАС по адм. дело № 3754/2025 г. на ВАС).

Предвид изхода от спора и с оглед своевременно направено искане от процесуалния представител на ответника за присъждането на юрисконсултско възнаграждение, в тежест на жалбоподателката следва да бъде възложено заплащането на сумата от 200,00 лв., представляваща размера на определеното от съда в полза на ответника по делото юрисконсултско възнаграждение на основание чл. 143, ал. 3 от АПК вр. чл. 37 от Закона за правната помощ и чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ..

Водим от горното, Административен съд – София-град, Трето отделение, 20-ти състав

РЕШИ:

ОТХЪРЛЯ жалбата на С. И. К., подадена чрез адв. М. С., срещу Решение № 2153-21-245 от 19.08.2025 г. на Директора на ТД на НОИ С. - град, с което е потвърдено разпореждане [ЕГН]/55/ от 11.07.2025 г. на длъжностно лице по пенсионното осигуряване при ТП на НОИ-С.-град.

ОСЪЖДА С. И. К., ЕГН [ЕГН] да заплати на Националния осигурителен институт юрисконсултско възнаграждение за настоящата инстанция в размер на 200,00 (двеста) лева.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от неговото получаване.

СЪДИЯ: